

UDK 781.7 (497.4 Bela Krajina)

Igor Cvetko
LjubljanaKRESNIŠKI OBHODI V BELI KRAJINI, NJIHOVA
PODOBA IN SEMIOLOŠKI OKVIR

Nesporazumov in različnih tolmačenj v zvezi z razlaganjem te ali one šege je bilo v preteklosti precej. Dejstva ter vzroki, zakaj tako, so danes bolj ali manj znani, zato sem se v svojih razmišljanjih omejil na vire, ki so gotovo najbolj "neoporečni": na Štrekljevo zbirko SNP ter na zvočne posnetke same; tako pesemskih primerov, kot pričanj s terena, ki smo jih posneli sodelavci Glasbenonarodnopsnega inštituta ZRC SAZU na svojih poteh po Beli Krajini. Iz tega gradiva in iz (bolj ali manj) znanih teoretičnih dejstev sem poskušal oblikovati svoj prispevek.¹

Poleg Jurjašev (in tepežnikov) so belokranske kresnice na Slovenskem najčistejši ostanek nekdanjih kulturno-vegetativnih obredov. Čas od jurjevega do kresa, t.i. "ladarska doba", pomeni čas kipenja rasti in prvega dozorevanja poljščin. Pridelek torej še zdaleč ni zagotovljen in pospravljen, boj za polna polja in vinograde se šele začenja. Vendar usoda ni več samo v človekovih rokah, prepuščena je tudi znamen in neznamen silam narave. Ujme in pozne pozebe lahko ogrozijo letino, pa tudi pomorijo živino, izpraznijo čebeljnake, moč sonca je treba ohraniti za vsako ceno. Želje, molitve, obredna bedenja in drugi magični postopki in pripomočki so bili človeku premalo. Dobro letino si je bilo treba zagotoviti še z obrednim, pravim svečeniškim obhodom v kresni noči (Ivanje, 24. Junij).

Poskušajmo sestaviti idealtipski opis kresniškega obhoda: kresniško skupino so ponavadi sestavljali dva ali trije pari deklet.² S koledniki je večkrat hodil še "piskač", popreje dudaš.³ Kresnice so se med petjem navadno držale za roke ali stopile v krog. Oblečene so bile v (sicer običajno) bele noše z belo ruto, pomaknjeno globoko na obraz. Od hiše do hiše po vasi so pred vhodnimi vrati zapele "obvezno" kolednico. Včasih so obšle tudi bližnje sosednje vasi, med potjo pa "popevale" še za polja, travnike in vinograde. Prisotni piskač je ves čas spremjal kolednice. Marsikatera hiša je bila ta dan okrašena z ivanjskimi rožami. Ponekod so morale kresnice celo stopiti v za ta pripravljen rožni venec iz "friških" rož. Gospodinja je rada pričakala kresnice in jih po odpeti pesmi obdarila (špeh, mast, jajca, moka, denar). Te darove so si kresnice kasneje razdelile ali prodale. Gorel je ves čas obhajanja do zgodnjega jutra. Pred (po) končanem obhodu so ob kresu fantje in dekleta prepevali, plesali in se veselili.

1 Vse v nadaljevanju navedene zvočne posnetke od leta 1955 do danes (označeni kot GNI M, arh. številka) hrani Glasbenonarodnopsni inštitut GNI ZRC SAZU v svojem arhivu.

2 Redko so bili z njimi tudi fantje, na Krašnjem vrhu, npr.

3 Včasih je kresnice spremjala celo inštrumentalna skupina, v Preloki npr. tamburaši.

Analiza glasbenega deleža kresovanja bi nam v marsičem lahko približala njegovo semiologijo. S kresniško kolednico v Beli Krajini na magično-simboličen način izrekajo želje za rodovitnejšo in srečo ljudi, živine in pridelka. Čeprav so ji primešani številni krščanski elementi, ti nekako ne uspejo prekriti njenega prvotnega namena in poganskega izvora.

Že v pesmi *Dober večer vsi kresniki*, ki se poje h kresu grede, sta izpostavljeni vloga kresa (ognja), ki naj bi pomagal okrepliti sonce na nebu, in magična moč ivanjskih rož: pucice, katarinčice, lipovega cvetja, kresnic in še posebej bele stele (*aruncus silvester*),⁴

... Lepi lve kres nalaže
Z eno roko kres nalaže,
I s to drugo venčec vije. (Š-5012, Drašići)

Vegetativno čarno moč kresnega ognja in obrednega kola⁵ kaže pesem *Na gorici ogenj gori*, ki se poje ob kresu:

... Na gorici ogenj gori,
Detel ga prerašča.
Okol ognja lepoj kolo,
Detel ga prerašča... (Š-5014, Drašiči)

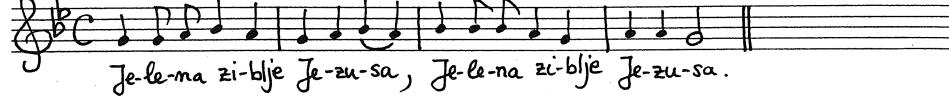
Pomembnost Ivanjega večera izpričuje tudi pesem:

Ivan se seče po zlatom mostu
Na ivanje je zlat na zlat menjak...
Nadenite mu to mrkvo nočko.
Na ivanje je zlat na zlat menjak.
menjak = "imenitna nuč Sv. J.
mrkva noč = temna noč

Stroga obrednost⁶ in stalnost šege je porok, da bo čar tudi deloval. Zato spadajo prav obredne pesmi po izvoru med najstarejše, ker se mora njihova "zvočna formula" dosledno ohranjati. Vzemimo primer melodične linije iz Barletove, sicer 4-glasne prirèdbe pesmi *Jelena zible Jezusa* (Š-5027), ki se pojë ob kresu:⁷

Zg. Glas: I. Barle (Š-III, 152)

Zg. Glas: J. Balle (S-III., 152)

(zapisana okrog leta 1890)
in leta 1956 v Rosalnicah posneto pesem z istim naslovom (GNI M 20.239):

4 Navedene podatke sem dobil na T 29 v arhivu GNI. So iz Krašnjega vrha.

5 Varianta iz okolice Križevcev (Š-5013) še posebej poudarja funkcijo obrednega plesa ob kresnem ognju:

... Divojke su u kolo došle,

Vse divoike i snašice:

Ja (Ive) jum moram nadigrati.

Nadigrati nadplesati

⁶ Prim., I. Cvetko, Zvočna podoba obhodov na slovenskem, referat na simpoziju o "Drevnom u tradicionalnoj muzici jugoslovenskog prostora" Ba- Sarajevo III Program, okt. 1985.

Z Prim. K Štrekeli Slovenske narodne pesmi. 3. Zvezek, opomba k primeru št. 5027. 152.

Rosalnice, tr.t.: Kumer, m.: Strajnar

$\text{J} = 116$

He-le-na Je-zu-sa zi-ba-la, da je pod njim zib-ka škru-pa-la

Srebrna zibka, zlat kolač, srebrna zibka, zlat kotač⁸ (1)

Med zapisom pravzaprav ni bistvene razlike.

Obredni namen kaže tudi pesem *Jezus po gori hodijo* (GNI M 20.274)⁹

$\text{D} = 130-208$

Drašiči, rekonstrukcija

Jezus po gori hodijo:/
Zlat križec v rokah nosijo:/
Naše gore žegnajo:/
Ne hodi vince iz gore:/
Čemo ti dati rezače:/
Čemo ti dati kopače:/
Vse lepe, mlade ledične:/ (!)

prekrivanje teče (v različnih
kiticah) od tu do konca

in pesem *Ne hodi vince iz gore* (kot njena varianta), ki so jo zapele kresnice, ko so šle med vinograde:

Ne hodi vince iz gore,
Čemo ti dati trgače!
Jezus po gori hodijo,
Zlat križec v rokah nosijo,
S kim naše gore križajo...
*zlat križec = sonce*¹⁰

(Š-5048, Drašiči)

V starodavnem obredu se v pesmi zanimivo prepletata krščanski element (Kristus kot nosilec svetlobe in zlati križec kot sonce) ter posvetni vsakdan, dnevna opravila v vinogradu,¹¹ torej dejavno razmerje človeka do narave in okolja.

⁸ Prim., J. Chevalier, A. Gheerbrant, Riječnik simbola, Nakladni zavod MH, Zagreb 1983. V večini primerov je kotač (kolo) solarni simbol. Kolo s šestimi žarki evocira krizmon (Kristusov monogram) (str. 288). Kolo z osmimi žarki (imeli so ga že Kelti, prek Kaldeje pa tudi Indija) simbolizira preporod in obnavljanja. Vrtenje kolesa simbolizira spreminjanje dneva in noči (prim. tovrstne simbolike je keltski meč iz Hallstata, 288).

⁹ Ibid., Po liturgiji je Kristus "sol invictus", nepremagano sonce, (308). Križ vstajenja spominja na zmago nad smrtno, (310). "Kristus" je sinteza temeljnih simbolov vsemirja. Simbol neba, zemlje, zraka in ognja. Kristus sestopa v Limb in s križem vstajenja razbije vrata pekla. Tudi simbol pokončnosti, svetlobe, središča osi, (306/7).

¹⁰ Ibid., Križ v krogu simbolizira mistično kolo, Sonce! Evocira Kristusovo nebeško in božansko življenje, (311). V Afriški umetnosti križ simbolizira sonce v njegovem potovanju po nebu. V Mehiki mitologiji bog ognja Xiuhtecumil prebiva v žarišču vsemirja, celo veliki bog Quetzalcoatl se je žrtvoval na grmadi, da bi dal življenje soncu ...! (315).

¹¹ Janez Zubukovec, metliški kaplan, je koncem prejšnjega stoletja v svojem zapisu iste pesmi (Š-5049) poučil, da pevci naštrevajo v pesmi vse vrste delavcev, ki imajo opraviti pri obdelavi trsja: Čemo ti dati

Zadnja primera pesmi, ki se poje med obhajanjem vinogradov, sta po muzikalni plati podobna primeroma Barletovega zapisa iz Drašičev in primera GNI M 20.329 iz Rosalnic. Oligotonska (samo trije toni) melodija v ambitusu m3 je znak arhaičnosti teh obrednih pesmi, znižana tretja stopnja pa daje "molski" melodični občutek.

Zdi se, da je v pogledu "obrednosti" in arhaičnosti zanimiv tudi način pevja glavnih kresnih viž. Kresnice se na svojem obhodu ustavijo pri vsaki domačiji v vasi in zapojejo svojo priprošnjo. Kolednica *Bog daj, bog daj dober večer*, ki se po Beli Krajini poje v nekaj različicah, med katerimi tudi pevci ločujejo "starejšo" od "nove" viže, je po svoji obliki antifona. Dve skupini pevk si namreč odpevata z značilnim "zatekanjem" ali "pretekanjem", pri čemer se pevci lovijo; še preden prva skupina konča svojo kitico, druga že začne peti svojo. Loveča skupina na začetku celo zateguje melodijo:

Quasi giusto

Zilje, 1961, GNI M 24.473

Tr.t: Kumer, m: Krek

$\text{J} = 92$

1.sk. {
2.
4}

2.sk. {
3
8}

Bog daj, Bog daj dober večer, daj nam Bož!

Bog daj, Bog daj dober večer, daj nam Bož!

Ob tem nastajajo zanimive oblike večglasja: od primera borduna,

Preloka, 1061, GNI M 24.480

Tr.t: Kumer, m: Krek

$\text{J} = 116$

1.sk. {
2.
4}

2.sk. {
0

Bog daj, Bog daj dober večer, daj nam Bož!

Bog daj, Bog daj dober večer, daj nam Bož!

preko "razvitega" dvoglasja v tercah,

Giusto

Stara lipa, 1961, GNI M 24.467

Tr.t: Kumer, m: Krek

$\text{J} = 108$

Na to stre-ho ro-sa pa-la, daj Bog Marija, daj dobro le-to!

rezače, Čemo ti dati stavlače. Na zvočnem zapisu iz Drašičev (GNI M 20.272, 1956) so pevci opozorili, da so se pri pesmi večkrat naštevala še druga dela (poleg že naštetih še Čemo ti dati kopače, ipd.).

do tri (in več) glasja v "starejši" viži kresne kolednice

Quasi giusto

Adlešiči, 1955, GNI M 20.051

Tr.: Vodušek

Bog daj, Bog daj do-bar ve-čer, daj nam Bo-žo do-bro te-tis

Pri navedenih primerih lahko opazujemo razvojni lok večglasnega petja v Beli Krajini. "Krnečki kanon", kakor imenuje S. Vurnik¹² staro kresno pesem, ki jo je že leta 1914 J. Adlešič posnel na svoj fonograf, "nima stroge taktovne opredelitve. Tudi ne gre za kak strog "kontrapunkt", vsekakor pa za primitivno formo kanonične imitacije. Zopet je pred nami nujnost vprašanja, kje naj bi se bila ta forma vzela.

Nikjer v vsem doslej poznanem slovenskem folklorju je še nismo srečali, tudi meščanska in visoka glasba nista Slovencem zapustila iz časov 13. do 16. stoletja, ko je kakon z ostalimi strogimi formami polifonije najbolj cvetel, nobenih sledov"...

Ob natančni analizi in primerjavi pesmi bi morda res lahko vsaj približno časovno opredelili posamezne primere teh kolednic.¹³ Že njihova oligotonska struktura, majhen ambitus (največkrat kvarta), ponavadi v sekundah tekoča melodika in ritmična svoboda ter bordunsko večglasje in imitacija kanonične vrste pa jasno kažejo, da spadajo te pesmi po izvoru v (naj)starejšo plast.

Večglasje, ki nastaja ob prekrivanju posameznih delov kolednice (konec ene kitice se prekrije z začetkom naslednje), ima določen magičen smisel. V tako nastalo "zvočno luknjo" bi se po verovanju lahko skril ali vsedel "zli duh". Če bi naprimer pevke "stale", bi to pomenilo nesrečo (smrt pri hiši, tolčenje toče, slaba letina) za hišo, kjer bi se jim to primerilo. Gospodinja bi kresnice tedaj nagnala. Belokranjci se celo spominjajo primerov, ko so kresnice morale bežati izpred take hiše, da jih niso polili s pomijami.¹⁴

Tudi svojevrstna (funkcionalna) povezava piskača (instrumentalne¹⁵ skupine) s pevkami je najverjetnejše v zahtevi po nepreklenjenem zvočnem toku tega koledniškega obredja. Godec naj bi z instrumentalnim zvokom zapolnil morebiti kljub vsemu nastalo zvočno vrzel. Piskačev improvizirani glasbeni delež namreč nima formalnih muzikalnih vezi s kolednico.

Preloka, 1961, GNI M 24.480

Tr.: Kumer, m: Krek

12 S. Vurnik, Študija o glasbeni folklori na Belokranjskem, Etnolog IV, 2, Ljubljana 1931, 181/2.

13 V umetni glasbi na zahodu se je prvo dvo(več) glasje pojavilo koncem prvega tisočletja. Vprašanje pa je, ali je vplivalo na razvoj "falsa bordona" ljudsko večglasje ali pa je šel proces v obratni smeri.

14 Podatki so s traku 119/a, Zapože v Kostelu, 1961 leta.

15 Zvočni posnetek iz Preloke, 1955, nosi arh. št. GNI M 20.003.

Včasih je spremjal kresnice dudaš. Neprekinjen zvok njegovega glasbila je bil pri tem obredu najbolj primeren. Tamburaški sestav, ki je še do nedavnina koledoval po okolici Preloke, je svojo vižo navezal na začetek petja pevk iz prve skupine in potem spremjal pesem iz kitice v kitico. V skupini so tamburaši imeli 2 bisernici, brač, bugarijo, kitaro in berdo. Tamburaši so v sklopu kresnega obhoda novejšega datuma.

Nepričakovano se tu pojavi tudi miselna povezava med sklenjenim zvočnim tokom kresne pesmi in sklenjenim krogom kresnega kola. Morda je to simbol pradavne človekove želje po stalnem vračanju sonca na nebo. Strah, da nekoč ta pot ne bi bila tako ali drugače pretrgana, je imanentno prisoten v vsem času človekovega obstoja.

Ritmična analiza posameznih belokranjskih kolednic nam pokaže, da gre pri teh obrednih pesmih največkrat za dva ali tridelni takt z anakruzo ali brez nje. Mešani taktovski načini so pri njih redkejši:

Bedenj, 1955, GNI M 20.039
Tr.t: Kumer, m: Krek

Besedila kolednic so brez izjeme v osmcerih $\sim\sim$ / $\sim\sim$, največkrat z refrenom. Po tekstovni strani je kresna pesem klasičen primer kolednice.

Pričenja s pozdravom:

Bog daj, Bog daj dober večer,
Daj nam Božje dobro leto,
Za večerkom bole jutro,
Daj nam Božje dobro leto! (GNI M 20.054, Adlešiči)

Ponavadi mu je sledila pohvala, komur je bila že namenjena:
za dekle:

Izrasla je konopljica
Nije oto konopljica,
Več je oto devojčica,
Devojčica, lepa Ana...

za fanta:

Bolje jutro tratorici
Na tratorki hladna senca
U senci je posteljica,
Na postelci mladi junak...

za par:

Izrasla su dva javori
Nisu oto dva javori
Več su oto dva lubleni ...

pred župniščem:

Višnjice su obrodile
Na dvor su se naslonile ... (vse GNI M 20.053, Preloka)

Sledi prošnja za dar:

Dajte, dajte ne štentajte ...
Dajte, dajte darovajte,
Ne držte nas, odpravte nas... (GNI M 20.040, Bedenj)

Koledniki morajo pač opraviti svojo pomembno nalogu tudi drugje. Prošnjo lahko podkrepijo s pretnjo:

Ak nas nečte darovati,
Vzet vam čemo mladga sina.¹⁶
Mladga sina, gospodina,

saj ga bodo koledniki sicer vzeli s seboj na kresovanje. Ob prošnji kresnice natačno razlože, zakaj so prišle k hiši:

Mi smo nocoš malo spale,
Malo spale, rano vstale,
Vašga polja varovale.

(vse GNI M 24.481, Dalnje njive)

in izrečajo željo (dar!), ki jo prinašajo hiši:

Dab vam Bog dal štiri vole,
Dab si polje razorali,
In pšenico posejali,
Izraso vam mlad javorek,
Treba bi ga oženiti,
Z jedno mlado devočico ...

(GNI M 20.041, Tribuče)

Vedno bolj jasna postaja domneva, da gre pri kresniškem obredu tudi za ostanke vegetativnega svatbenega rituala z izrečenimi željami po plodnosti, rodovitnosti.

Kresnice se nato zahvalijo za dobljeni dar:

Fala, fala mila majko,
koji ste me darovali ...
Kako vi nam, tako Bog vam,
Daj nam Bože dobro let!

(GNI M 20.003, Preloka)

Če kresnice niso doobile daru, ki jim pripada, so zapele pred hišo:

Vaša hiša puna miša,
Vaša veža puna ježa,
Vašemu vrti sami krti,
Vaša vrata so iz blata...,

s čimer so nadnjo priklicale prekletstvo. Potem zapojejo malo počasnejše:

(Tutti):

Vaša vrata so iz blata,
Daj vam Bože dobro let!

(GNI M. 24.481, Dalnje njive)

Ponekod pa še dodajo:

Dab imeli tolko straha,
kolko je na peči praha!...

(Š-5127, Metlika)

ali že kar grozljivo:

Pred vrti vam borovica,
pomrla vas polovica!

(GNI M 24.462, Vinica)

16 Gre tukaj za ostanke nekdanjega obrednega žrtvovanja?

Kolednica se je pela pri vseh hišah enako. Le če je bil v tistem letu pri hiši mrlič, so v Dalnjih njivah zapeli:

GNI M 24.482 Tr.: Cvetko

Pesmi, ki se pojejo od kresa grede, nas še utrjujejo v prepričanju o pravilnosti sklepanja o magičnem pomenu kresnega običaja:

Zorja prstan pogubila
Maj vodo, maj goro,
Maj tem drobnem kamenkom ...
maj = med

(Š-5040, Drašiči)

Blizu po smislu ji je danes po vsej Sloveniji znana:

Tri tič'ce morje obletele,
Prva nosi klasek od šenice:
Da b'ga, Bog dal, naše polje dela,
Naše polje lepo obrodilo!

Druga nosi vinsko jagodico,
Da b'jo, Bog dal, naše gore dela,
Naše gore lepo obrodile!

Tretja nosi zdravje in veselje,
Da b'ga, Bog dal, naše selo dela,
Naše selo zdravo in veselo! (Š-5044, Podzemelj)

Pomen zvoka in predpisano gibanje kresnic (hoja v parih, držanje za roke, stanje v krogu, obhod vasi, polj, vinogradov in travnikov, kresno kolo) ter obredni smisel besedila pa kljub temu predstavlja le del (magične) celote kresovanja. Šele gledano v celoti: čarni smisel rute, ki zagrinja obraz kresnic,¹⁷ bele obleke in kresnega "pušelca",¹⁸ dekliška povorka, vsemogoče igre ob kresnem ognju ter vedeževanje (čaranje), od prisluškovanja živalski govorici in raznim zvokom do potresanja dreves¹⁹ za večjo rodnost, pa metanje venčkov in ivanjskih rož na strehe hiš,²⁰ začne kresovanje počasi dobivati pravo barvo, jasnejši postane njegov pradavni smisel.

Ali niso prav kresnice torej tista čarna bitja, prav zato maskirana in nespoznavna, ki naj bi s pomočjo ognja, zvoka, giba in drugih čarnih sredstev ohranjala sončevu prisotnost in kontinuiteto? Ali ni tudi kresni venček in venec,²¹ v katerega morajo

¹⁷ Prim., N. Kuret, *Maske slovenskih pokrajin*, CZ v Ljubljani in ZRC SAZU ISN, Ljubljana 1984, 433: O kresnicah je zapisal že Iv. Navratil, da so se zavijale "z belimi rutami po obližju tako, da jih ne more spoznati živ krst". Bile so torej po svoje maskirane.

¹⁸ Prim., Ivan Kovačević, *Semiologija rituala*, Biblioteka XX. Veka, Prosveta, Beograd, 1985, 37; lahko bi šlo za analogijo s svatbenim ritualom.

¹⁹ Prim., P. Zablatnik, *Čar letnih časov v ljudskih šegah na Koroškem*, Mohorjeva založba, Celovec 1984, 192

²⁰ Ibid., 192, pomemben pomen se pripisuje tudi čaru kresnih rastlin; prim. tudi Fr. Kotnik, *Blagoslov zelišč na kres in čas kresnic*, Etnolog XV (1942), 21, Ljubljana 1943; tudi I. Kovačević (ibid., 37) predmetom, ki so del nevestine opreme npr. pomen sredstev magijske prakse.

ponekod stopiti kresnice med petjem kolednice (drugod pa se kar same postavijo v krog), del iste simbolike?

– "Nekdaj so Slovenci okoli kresa plesali in so popevali:

Kaj raste brez korenja?
Kamen raste brez korenja.
Kaj cvete brez cveta?
Praprotni raste brez cveta.
Let', kolo, let',
Cvet', kolo, cvet',
Škrop', dekle, škrop',
Hoja, hojsa, hop!"

(Š-5152, Štajerska)

Je kamen tu prispodoba Sonca? Škrop': med plesom so fantiči večkrat polivali dekllice z vodo, dekllice pa fante. Spet imamo torej prisotne elemente starodavnih obredov rodnosti v ritualu plodnosti!²² Hop: visoko skakanje med plesom, kot ples za debelo repo in lan torej zagotavlja obilen pridelek...

Kaj je res odmev pradavnega obredja tudi po vsej naši deželi peta *Sijaj, sijaj, sončece*,²³ pesem o soncu, ki večno hodi po svoji običajni poti, pa o kresnicah, ki po kresovanju zjutraj ne morejo vstatи, in pastircih, ki jih že dan po dnevnu, v katerem sonce doseže na nebu svojo najvišjo točko in se začne dan in krajšati spet začne preganjati noč, tista strašna sila, ki se edina lahko zoperstavi življenju?

Ali je ta otroška pesmica samo potrditev zakonitosti o razkroju in topljenju mitov in obredij ali pa je v človeku vseeno nekaj več, da še dandanašnji kresuje "k časti sonca"?

SUMMARY

When considering his topic the author limited himself to so the sources he believes to be "undisputable": to Štrekelj's collection of Slovene National Songs (in four Volumes) and to the sound recordings themselves, with both examples of recorded songs and of evidence from the field. The description of an ideal or

21 Prim. Že omenjeni članek Fr. Kotnika.

22 Prim. Že omenjeno knjigo I. Kovačevića, 37; ali celo obredna kopanja deklet (ibid., 130).

23 (Š-5132, Od Sv. Jurija na Ščavnici, iz Kranjčeve zbirke):

Sijaj, sijaj solnčece,
Oj solnce rumeno!
"Kak bom jaz sijalo,
K' sem vedno žalostno!"
Solnce zgodaj gori gre,
Dekleta jokajo,
Ker rade bi ležale,
Pa vstatì morajo.
Solnce zgodaj doli gre,
Pastirci kolnejo;
Domov bi radi gnali,
Pa črede nimajo.
Kak bi te sijalo,
Če je zajokano,
Tak še bolje nemre,
Če je zakleto vso!

typical rounds-making by "kresnice" ('i.e. maids who in Midsummernight make rounds and with ceremonial or ritual singing pray for a good harvest), in fact two or only occasionally three groups of maids singing to the accompaniment of a "piskač" (piper), originally "dudaš" (bagpiper), and of the St. John's fire itself, is followed by an analysis of the musical part of the midsummernight festivity which in many respects complements the semiological framework of this custom; it sheds light on its strictly ritual nature, and points out its regular annual character - which all is a guarantee that the "charm" indeed works. Interesting is the way how midsummernight melodies are sung: in antiphonal way two groups of female singers sing in response one to the other, in characteristic "over taking" and lagging behind", in the form of a "peasant canon" (S. Vurnik). The polyphony created in this way (with the end of one stanza overlapping with the beginning of the second) has a definite magic sense: "the sound gap", if created, could be - according to popular belief - the place where "an evil spirit", the Devil, might hide himself, and this would instead of good luck and good wishes to be brought by "kresnice" denote bad luck, misfortune for the home and the field, when and if this occurred.

Therefore the function of the piper is most probably in ensuring a continuous flow of sound in the ceremony. In the continuation the author deals also with the rhythmic structure of carols, analyzes their textual framework, stresses the significance of asking for gifts, and presents the findings within the semiological framework of this truly ancient ritual "in honour of the Sun".